

המיצג החדש של האמנית ועובדת המין קוויני בון בון: 50 גוונים של זנות

האם זונה היא אשה עצמאית ומאושרת או קורבן אומלל? לא זה ולא זה, קובעת קוויני בון בון, אמנית פרפורמנס ועובדת מין אוסטרלית. כנגד הדימויים השגורים של נשים בזנות שאחרים מציגים, במופעים שהיא מעלה היא מתעקשת לספר בעצמה את סיפור חייה

11.02.2016 10:00

[שחר אטואן](#)

"אז מה, את פה בחופשה?"

"לא. אני בביקור עבודה."

"מה את עושה?"

"אני עובדת מין."

"באמת?? לא יכול להיות!"

"כן. אני רוצה בבקשה לשלם על המסקרה הזאת."

"לא נכון. את זונה?"

"כן. אני יכולה לשלם? אני פשוט קצת ממהרת."

"אני לא מאמינה לך. את עושה מין בשביל כסף?"

"תקשיבי, אני חייבת לזוז. אני אאחר את הטיסה שלי..."

"רגע. מה הדבר המיני הכי מוזר שעשית?"

"אהה, עשיתי כל מיני דברים מוזרים."

"כן, מה עשית?"

"מממ... האמת שעשיתי דבר אחד ממש מוזר..."

"מה?"

"אבל אני לא בטוחה שאני יכולה לספר לך עליו. בכל זאת, אנחנו מכירות רק שתי דקות."

"נו, מה עשית?"

"טוב, אני אספר לך. פעם אחת הייתי במערכת יחסים במשך שלוש שנים, והסקס היה גרוע ממש אבל אף אחד לא דיבר על זה. זה די משונה, לא?"

"רגע, אבל התכוונתי ל..."

"כן, תודה רבה. ביי."

השיחה הזאת התקיימה לראשונה בין קוויני בון בון, אמנית פרפורמנס ועובדת מין, לבין דיילת בדוקן קוסמטיקה בנמל תעופה בקיץ 2014. אשתקד עיבדה אותה בון בון לדיאלוג במופע היחיד שהעלתה בסתיו האחרון במלבורן. "Power Up" -

זהו המופע השני שלה. את הראשון, שנקרא "Deeply Leisured" היא הציגה ב-2014, והוא היה מעין סיכום חוויותיה מחמש שנות עבודה בתעשיית המין. בון בון כתבה אותו במשך חודש ימים, בפרץ

כתיבה שהפתיע אפילו אותה. "זה היה בינואר, שזה חודש שקט כי כולם בחופשה. ישבתי בבית ופתאום התחלתי לכתוב — 70 אלף מילים", היא מספרת בשיחת וידאו מדירתה שבמלבורן. "התייעצתי עם בחורה שעובדת בסופרמרקט ליד הבית שלי, שהיא קומיקאית, והיא המליצה לי להגיש את ההצעה הזאת לפסטיבל. הבעיה היתה שתאריך ההגשה האחרון היה למחרת. אז פשוט ניגשתי לבית של חברה אחרת, כי אפילו לא היה לי אינטרנט בבית, מילאנו יחד את טופס ההגשה ושלחנו. למחרת כבר יצרו איתי קשר מהפסטיבל ואישרו את ההשתתפות שלי. כל החברים שלי אמרו לי: 'לא ידענו שאת כותבת'. וגם אני לא. והדבר הכי מפתיע הוא שאני אוהבת את זה."

לפני כן היא עסקה בעיקר במוזיקה, היתה חברה בכמה להקות ויצרה עבודות סאונד וטקסטיל; חלק מכישורים אלו באים לידי ביטוי גם במופע הנוכחי, שמזגזג בין מחוות של תיאטרון קהילתי, רגעים בנוסח קבוצות תמיכה ומצגות פואר פוינט. הוא מתקיים על רקע תפאורה מאולתרת שנבנתה מניירות צבעוניים, צעצועים קטנים, צמחים, קריסטלים ולא מעט אביזרי מין צבעוניים בצורת איבר מין גברי; יותר מכל, היא מעלה על הדעת טירה קסומה במשחק ילדים.

"את המופע הראשון כתבתי כמו ממזר, והוא איגד רגעים ואירועים משמעותיים מחמש השנים שקדמו לרגע הכתיבה באופן שאיננו לינארי בהכרח", היא מספרת. "המופע הנוכחי גם הוא ביוגרפי, אבל הוא בנוי כמעין יומן מסע אינטנסיבי של שישה חודשים מחיי, והתחושה שלו ישירה יותר בהתאם". בין היתר, מתוארים בו אי-היציבות המקצועית שבתעשיית המין: באחת הסצנות בון בון מספרת על נסיעה שלה לניו יורק יחד עם חברה, שבה היא בוחרת לבלות כתיירת, אך כל אותה העת מנקרת בה הידיעה שאיפשהו בעיר "מישהו מעניק מציצה תמורת 300 דולר עכשיו". סצנות אחרות עוסקות ביחסיה המורכבים עם אמה, או בחושי הבילוש המפותחים שזונות רוכשות תוך כדי עבודתן ובקושי המוסרי שבהפיכת דירה שכורה בחו"ל לבית זונות ארעי.

מה שמשותף לשני המופעים הללו הוא השאיפה של בון בון להעניק פנים אחרות למציאות הממשית של העובדות בתעשיית המין. "כיום ישנם שני נרטיבים דומיננטיים סביב עבודה בתעשיית המין", היא מסבירה. "הראשון הוא של הזונה השמחה שאומרת 'אני אוהבת את העבודה שלי, אני עושה המון כסף. גברים אוהבים אותי. אין שום דבר בעייתי בעבודה הזאת' וכו'. והשני הוא של הזונה הקורבנית - 'אני שונאת את זה, אבל זה היה המוצא האחרון שלי'. אלו שני הקצוות של הקשת, ולצדדי הם אינם מספקים הבנה של מהו תחום העיסוק הזה."

"ישנם עוד המון נרטיבים שלא מוצגים, וחשוב להציג את המציאויות השונות של העובדים, שהן כמובן לא אחידות או אוניברסליות. לי, למשל, יש פרווילגיה מטורפת בתור מי שחיה במדינה שבה עבודת מין אינה מובילה להפללה. אני גם צעירה ורזה, ויש עוד דברים שמאפשרים לי לעבוד בצורה שאני רוצה. אבל יש כל מיני תחומים שאני מדברת עליהם — כמו בריאות, שימוש בסמים או יחסים בין-אישיים — שהם דברים כלל-אנושיים. אנשים נוטים לבודד אותם כבעיות שהן ייחודיות לעובדים בתעשיית המין, אבל לא לאהוב את העבודה שלך כל הזמן — זה משהו שכמעט כולם מתמודדים איתו."

בון בון רואה בפעילות זו שלה אקטיביזם. "עצוב לי מאוד שאנשים עדיין מעדיפים לצרוך את כל הדימויים האלו על עובדי המין שלא נוצרו על ידינו ושמשחזרים את הסטיגמות לגבינו", היא אומרת. "כמו, למשל, של הזונה האומללה בבית הזונות. הרי יש אנשים שעובדים במסעדה ולא מקבלים שכר מינימום או עובדים שעות ארוכות ותנאי ההעסקה שלהם אימים. ולעומתם יש אנשים שעובדים במסעדה שבה לאחרים עליהם יש קשר רגשי איתם והם דואגים להם. זו הסיבה שאני יוצרת אמנות. אני לא רוצה שאנשים ימציאו סיפורים על החיים שלי. אני רוצה לספר אותם בעצמי."

המופעים הללו הם רק חזית אחת במעורבותה של בון בון בקידום זכויותיהן של עובדות המין (למרות הגיוון המגדרי הקיים בה, התעשייה הזאת עדיין מאופיינת ברוב נשי, היא מודה). בין השאר היא חברה בדירקטוריון של ה-Scarlet Alliance, התאחדות עובדי המין האוסטרלים.

קוויני בון בון: "לאנשים נוח לומר 'היא זונה שמחה שעושה את זה כדי לקדם פרויקטים של אמנות', במקום להכיר בכך שעבודת מין היא בסדר בעצם"

כמי שפעילה בתעשיית המין יותר מעשור וחצי, בון בון התנסתה בקשת נרחבת של תפקידים - בהם חשפנות, שירותי ליווי, עבודה במכוני עיסוי ובבתי בושת. את דרכה החלה כשהיתה בת 18 כחשפנית במועדון שהיא מתארת כשקט למדי. אז גם נולדה קוויני בון בון — שם הבמה הראשון שלה, שדבק

בה. "סך הכל אנחנו די דומות", היא אומרת, "ההבדל היחיד הוא שהיא יותר מוחצנת ובעלת ביטחון עצמי. אני ביישנית ודורשת פחות תשומת לב בחיי היומיום שלי. קוויני הפעילה חלק בי שדורש יותר תשומת לב. אבל אתה יודע מה? אולי העובדה שאנשים מרגישים נוח לספר את סיפור החיים שלי בשבילי, היא שהביאה אותי להתגבר על הבושה הטבעית שלי ולעמוד מול קהל."

ובכל זאת, בון בון מתעקשת להצניע את השם שהעניקו לה הוריה וגם את גילה האמיתי. "קוויני היא בת 20 וקצת לנצח, כמובן, למרות שאני כבר בשנות ה-30 שלי" היא אומרת. "למזלי, יש לי גנים טובים. ואני גם חושבת שעור הפנים שלי נשמר כי ביליתי המון זמן במועדוני חשפנות, הרחק מאור השמש", היא מחייכת. "אני חושבת שאמכור את סודות הטיפוח שלי לעורכי המגזין 'קוסמופוליטן'."

את לא מרגישה שבעצם הסתרת שמך את מעבה את מעטה הבושה סביב העיסוק שלך?

"לגמרי. אבל כל עוד אני צריכה להתמודד עם לחצים סביב הסכנות שצפויות לי בגלל היותי עובדת מין – בין אם כשאני אעבור בנמל תעופה ובין אם כשאני מועמדות למקום מסוים – אני מעדיפה לשמור את השם הפרטי שלי לעצמי. אני עובדת מין גאה, אבל אני לא צריכה בהכרח שהשמות האלו יוצמדו לי, בגלל הנזקים האפשריים האלו. אני לא מרגישה שאני מתנצלת. אני פשוט לא רוצה לשלם מחיר גבוה מדי. מי שרוצה להגיע אלי יוכל לעשות את זה בקלות. אני פשוט משתמשת בשם קוויני בחיים שלי גם מחוץ לעבודה ונראה לי שכולם מכירים אותי בשם הזה, כך שהשאלה על שם אמיתי פחות רלוונטית בשבילי."

דוק של עמימות נשמר גם כשבון בון נדרשת להגדיר את העיסוק הנוכחי שלה בתעשיית המין. גם לכך, היא אומרת, מניעים פוליטיים. "אני מדגישה שאני עובדת מין ולא מפרטת את העיסוק המסוים שלי בין היתר כדי לפרק איזו היררכיה מובנית בתחום הזה, בין נערת ליווי יוקרתית או מלכת סאדו, למשל, שאולי איננה מעורבת במגע מיני עצמו בהכרח אלא יותר ביחסי שליטה – לבין זונת רחוב. זה מסייע להפחית את המדרג הזה."

ואם בעבר עובדות מין נדרשו להציג חזות שמחה ושלמה, נטולת בקעים שאליהם יוכלו לחדור אצבעות מוכיחות של נשות ארגונים או קבוצות כאלו ואחרות המגנות את העיסוק בזנות, בון בון דווקא ששה לבטא את ההיבטים הלא-נעימים של העבודה שלה, שאותם היא מתארת כחופפים לשדות מקצועיים אחרים. "למשל, אני לא אוהבת כל לקוח שאני פוגשת. אבל גם כשעבדתי באירוח, אתה יכול לחשוב שמישהו מעצבן או תובעני ברמה שאתה לא רוצה לשרת אותו. הוא לא בהכרח אדם רע אבל אין לך אנרגיה להתמודד איתו."

אבל להעניק שירות לסועד במסעדה או ללקוח בבורדל אלו שני דברים שונים.

"נכון, יש רמה שונה של אינטימיות, אבל אני נהנית ממנה. אני נהנית מההתקשרויות האלו ומהעובדה שאני מעניקה מגע וקרבה, שאלו מרכיבים חיוניים להתפתחות שלנו וליכולת שלנו לנהל תקשורת בין-אישית טובה. כשמישהו מתארח במלון הוא יכול להזמין אוכל או מגוון שירותים, אבל לרוב הציבור יש דעה שלילית על כך שמישהו יכול לדרוש מגע או קרבה תמורת תשלום. ובדיוק משום כך העבודה שלנו נראית כמו שהיא נראית היום. למשל, אם משהו רע קורה לי אני לא יכולה לגשת למשטרה (הזנות אמנם חוקית במלבורן, עיר מגוריה, אולם החוק מכיל סייגים רבים המגבילים את פעילות הזנות, ש"א). אני חיה כעת במדינה שיש בה רק מרפאה אחת אנונימית לעובדי מין. אני שונאת את זה שבגלל המעמד של הזנות באוסטרליה, אם אני רוצה לעבוד בבתי בושת או מכוני עיסוי אז הם ממוקמים באזורים תעשייתיים בשולי העיר, כי הם לא יכולים להיות ליד מרכזים מיושבים. וכשאני עוברת שם אני מרגישה לא בטוחה, כי כולם יודעים שהנשים שעוברות שם הן כנראה זונות. אלו דברים שאני לא אוהבת בעבודה שלי. אני שונאת את זה שהגוף שלי נראה כאלמנט עברייני."

עבודה או אונס

דומה כי בשביל קוויני ורבות מן הקולגות שלה, ההיבט הזה הוא המרכזי במאבק שלהן לקידום זכויות עובדות המין, שבעשור האחרון מתנהל בחזיתות שונות ברחבי העולם, הן על ידי פעילים עצמאיים והן על ידי ארגונים מקומיים ובינלאומיים.

"היום אנחנו נמצאים כ-20 שנה אחרי הגל הראשון של השיח על עבודה בתעשיית המין. יש כיום תנועת עובדות מין בינלאומית שמאגדת ארגונים וקבוצות לא פורמליות בכל העולם ויש לה מסרים

אחידים, עובדות מין מעלות מופעים, מנהלות בלוגים ומפרסמות ספרים בנושא, ובאופן טבעי זה שינה מאוד את הדין", מסבירה [ליעד חוסיין קנטורוביץ](#), עובדת מין ואמנית מיצג ישראלית, שזה שש שנים מתגוררת בברלין.

גם היא מונעת מרצון להעניק פנים מגוונים ומורכבים, לא רומנטיים או אידיליים כלל, למציאות של התעסוקה בתעשיית המין. "בהתחלה זה היה סוג של אג'נדה פוליטית, אז הרצון היה להציג באופן נחרץ פנים אחרות ממה שהרוב רגילים לראות. לנפץ נרטיב מקובע", היא אומרת. "אחרי כן, כשעובר קצת זמן, יש רצון להראות מגוון רחב יותר של חוויות וייצוגים ואנשים. לא להגיד הכל דבש, אלא להציג את זה בצורה מורכבת יותר. ואמנות, אני חושבת, היא דרך להציג תמונה מורכבת כזו."

לדבריה, בתעשיית המין חשוב במיוחד שלא יהיה נרטיב אחד כוללני; ועם זאת, היא וחברותיה מבינות את ההבדל בין ניהול שיח פנימי בין עובדות בתעשיית המין לבין שיח עם הציבור הרחב, בגלל ההתנגדות שקיימת בעולם. "מכיוון שזה דבר שמאיים על מוסד הנישואים, על המשפחה ועל הפטריארכיה, תמיד היתה התאגדות נגד. היום היא באה לביטוי בתגובות חריפות בתקשורת. לכן נקודת המוצא היא שהקהל אינו אוהד ולא בהכרח מבין את הנושא."

ליעד קנטורוביץ' אלקסה ואשון

גם לאחר הפעילות בעשורים האחרונים ?

"קולות הנגד חזקים מאוד. תסתכל לדוגמה מה שקורה בישראל. כשאני עזבתי את הארץ ב-2010, היו ניסיונות להקמת ארגון כללי של עובדות בתעשיית המין. מאז זה נפל. היום ישנה רק העמותה למיסוד הזנות, שמדברת לקבוצה קטנה ואליטיסטית של זונות, בעוד השיח נגד הזנות גבר והסטיגמה איתו. כבר ב-2010 הועלו לשיח שאלות כמו האם להפגין מול בתי זונות הוא משהו אנטי פמיניסטי שפוגע בנשים שנמצאות שם, וכמה הוא מסית נגדן ושולל מהן את האוטונומיה להגדיר מהי עבודה — ונשים עושות את זה כיום בלי לחשוב פעמיים. יש רגרסיה."

מאחר שמעמדה החוקי של הזנות משתנה ממקום למקום, היא אומרת, לכל מקום ישנן הבעיות שלו. כיום ישנם ארבעה דפוסים מדיניות עיקריים ביחס לתופעת הזנות בעולם: מדיניות הלגליזציה החלקית, שלפיה יש להפליל רק את הגורמים המנצלים נשים העוסקות בזנות. אחת מהשלכותיה היא שזונות אינן יכולות להתאגד לעבודה תחת קורת גג משותפת, שעשויה לשמש להן סוג של הגנה יחסית, משום שאז ייחשבו למנהלות בית בושת. במידה מסוימת זוהי הגישה הנהוגה בישראל, בנוגע לסרסורים וסוחרי נשים, וזה כמה שנים מנסות חברות כנסת להביא לחקיקת חוק [ההפלת הלכות](#).

גישה שנייה היא איסור מוחלט של זנות ושל כל המעשים הכרוכים בה. יש החוששים כי השלכותיה הן שנשים בזנות לא יוכלו לדווח על ניצול ואלימות ושהזנות לא תיעלם אלא תרד למחתרת. היא מונהגת במרבית מדינות אסיה ואפריקה וכן בשוודיה, נורווגיה ואיסלנד. שלישית היא [מיסוד הזנות](#), כלומר ניהולה בפיקוח המדינה ולפי כללים הקבועים בחוק. היא נהוגה בין השאר באוסטריה, גרמניה, הולנד, הונגריה, לטביה, יוון, לבנון, טורקיה, שווייץ, חוף השנהב, סנגל, מקסיקו, ניו זילנד וחלק ממדינות דרום אמריקה. הניסיון מראה כי מיסוד הזנות לא הביא בהכרח להפחתה בשיעור הסחר בנשים ובחלק מהמדינות אף העלה את היקפי הסחר בסמים ובבני אדם. כמו כן נטען כי מיסוד הזנות מכשיר את הניצול המיני של נשים.

ליעד קנטורוביץ': "כשנכנסתי לעבוד בזה לא חשבתי האם זה פמיניסטי? האם זה מעצים? בעידן של קפיטליזם השיקול הראשון הוא כסף: מה צריך לעשות כדי לשרוד"

הגישה הרביעית היא מדיניות אי-הפללה מוחלטת, שבה מבוטלים החוקים המפלילים את המעורבים בזנות ומתקיים מנגנון שמטרתו ויסות הזנות, לרבות גביית מסים שיכולים לשמש למאבק בפשע ולטיפול במחלות מין. מצדדיה טוענים כי הסרת האיסור על זנות תוביל להתפוגגות הסטיגמות החברתיות הכרוכות בה ותשחרר נשים מניצול בידי סרסורים. כיום אין מדינה שמנהיגה מדיניות זו בצורתה המוחלטת.

קנטורוביץ' מסבירה כי אי-הפללה אינה מיסוד, אלא היא נובעת "מנקודת מוצא שכל חקיקה נגד זנות – נגד סרסורים, לקוחות, פרסום, שוטטות – בסופו של דבר הופכת את הזונה עצמה לפושעת." בעיניה, בישראל "הסטיגמה החברתית זו אולי הבעיה הכי גדולה. זה מה שמונע מאיתנו להשתלב בחברה ולהיראות כמו בני אדם או לצאת מתחום התעסוקה הזה כשאנחנו רוצות לצאת ממנו, לגדל משפחה ולא לנהל חיים כפולים. בנוסף לכך, עבודת מין נתפשת בראש ובראשונה כאקט אלים ולא כתעסוקה. יש עדיין דחייה של הרעיון שלזונות יש זכות להגדרה עצמית וסוכנות עצמאית לבחור למען עצמן. בגלל הדגש על זנות כמשהו מקרבן, לזונות אין כל יד בקבלת ההחלטות שנעשות לגביהן."

גם טלי קורל, מנהלת ההסברה והפרויקטים בעמותת "תודעה" הנאבקת בתופעת הזנות, מאמינה כי המאבק הזה יהיה יעיל ונכון יותר כשנשים בזנות הן שיובילו אותו. "אבל אנחנו עדיין לא שם מבחינה חברתית. גם אם אנחנו מדברות על נרטיבים מעצבנים ועמותות שמדברות מעל הראש של הזונות, אנחנו עדיין במצב חברתי שבו אשה בזנות שמדברת לא תקבל את המקום שלה."

איך אתן מתכננות לשנות את זה ?

"לנו בעמותה יש לא מעט נשים שהיו במעגל הזנות, וחלקן בוועד המנהל. אבל זה תהליך קשה, כי גם אם יש לנו מישהי ששותפה בהחלטות הניהוליות, זה לא אומר שהיא יכולה להתראיין בתקשורת ולעמוד בפרונט. הן בחוויה פוסט-טראומטית והן סופגות המון כעס. אשה שהיתה בזנות ותדבר בתקשורת תעורר המון תגובות בנוסח 'מה את מתלוננת, את היית שם. את בחרת' וכו'. כשאנחנו מפרסמות עדויות של נשים בזנות, ההאשמה הזאת עולה כל הזמן. ולכן החשיפה שלהן היא עדיין עניין מאוד פגיע. כולנו במעגל סטיגמטי שמזין את עצמו. אני כן מאמינה שברגע שהשיח יתרחב ויעסוק בזנות לא רק בצורה צהובה או בנרטיבים המקובלים, נשים בזנות ירגישו בנוח להיחשף. היו כמה מקרים כאלו בעבר. כן קורה פה משהו, אבל זה ייקח זמן."

קורל מבהירה, כי היא מתנגדת למיסוד של הזנות. "אני כן תומכת בכך שצריך לדבר על זה, לעקור את הסטיגמה. אבל מצד שני לא לעשות לזה נורמליזציה, כי יש אלמנט פוגעני בזנות ברוב המוחלט של המקרים. ועם כל הליברליזם, גם מיסוד לא יכול לצמצם נזקים. במדינות אחרות מיסוד רק הרחיב את היקפי הזנות ועמם את הנזקים. בהולנד, למשל, גדלה תעשיית הסחר בסמים לצד הזנות וכן סחר בקטנים. ואפילו מבחינה עקרונית, כשאתה ממסד את הזנות אתה מעמיק ומשריש אותה כתופעה חברתית. ולנו כבני אדם לא אמור להיות אינטרס כזה. הרי אפשר לומר שאת האלימות אי אפשר למגר מהחברה, ואת האונס והפדופיליה – אז בוא נמסד אותם. אבל לא נציע את זה כפתרון, אלא נציע להתמודד איתם בצורה מורכבת וחכמה."

גם היא מסכימה כי הנרטיב הקורבני שארגונים ועמותות, לרבות זו שהיא עצמה מנהלת, נוטות להציג לציבור הוא בעייתי. "יש לי בעיה עם האופן שבו הנרטיבים מוצגים בארץ – בשני הקצוות שתיארת: סופר קורבני או סופר אוטונומי ומתריס. אני חושבת שהאמת היא איפשהו באמצע, גם מסיפורים שאנחנו שומעות. אם כי המקרים של הנשים שמגיעות אלינו ולעמותות אחרות הם די קיצוניים. הכרנו גם נשים שהסיפורים שלהן לא קיצוניים אבל הן הגיעו למצב נפשי קשה וסיפרו דברים שאפשר לשייך אותם לנרטיב הקורבני. אחת מהן, למשל, היתה זונת צמרת בדירות יוקרה. היא עברה עם עצמה תהליך וכתבה על זה ספר שראה אור בהוצאת רסלינג בשיתוף עם מכון תודעה ('הצד המואר של הירח', מאת אנה שם בדוי, 2009, ש"א). היא לא באה מזנות רחוב עם מזרק בזרוע, אבל היא אומרת שלמרות העמדה המורכבת ולמרות הרווחים הגבוהים, המחיר היה כבד."

טלי קורל טלי קורל

"אנחנו לא מעוניינות לכפות מציאות פלילית כלשהי כאשר אין הקשר שהנשים יכולות להסתייע בו", מדגישה קורל. "נניח, אם עכשיו יעבור חוק הפללת הלקוח בלי שתהיה מערכת שיקום רוחבית לנשים הללו, אז ברור שזה אידיאלי, כי זה מעמיק סטריאוטיפים ויכול ליצור שסתום של לקוחות קשים יותר. אבל הצעת החוק רחבה יותר וכוללת הצעות לשיקום ולהכוונה תעסוקתית. נשים בזנות לרוב אומרות, 'כן, אני רוצה לצאת מהזנות אבל אני לא מרגישה שיש לי אופציה אחרת'. וזו הבעיה בעיני. צריך לאמץ גישה מעמיקה ובגובה העיניים. לא לספק להן טווח עבודות מוגבל כמו למשל זבנית בסופר."

"אני מסכימה שכיום הסטיגמה כלפי זנות היא מטורפת. ואני גם לא שותפה לסטיגמה הזאת. אני לא חושבת שזונה היא קללה או שמי שעובדת בזנות צריכה להתבייש בזה. מהבחינה הזאת השיח על הזנות בארץ מאוד נוקשה. אבל חשוב לזכור שהמחירים של העבודה הזאת הם גבוהים."

באתר של עמותת תודעה מובאים נתונים קשים. למשל, 85%–90% מהנשים בזנות עברו התעללות מינית בילדותן. כ-95% עברו התעללות פיזית בזנות. נשים בזנות נאנסות בערך אחת לשבוע. וכן מוצגים נתונים על תחלואה גבוהה ותוחלת חיים נמוכה. בנוסף לכך יזמה קורל פרויקט ושמו ["When He Pays"](#), המאגד ציטוטים אמיתיים של גברים ששילמו על זנות, חלקם חולקים רשמים ודירוגים של הזנות זה עם זה. אליו נוסף עוד פרויקט ["When He Pays. Me"](#), שבו עדויות אמיתיות של נשים בזנות שסיפרו על מי ששילמו להן ופגעו בהן. קורל מסכימה שהנתונים שמובאים באתר מסייעים בהעמקת הסטיגמה. ואילו הקמפיינים של העדויות, לדבריה, נועדו "לתת מבט מתוך התעשייה הזאת ולאפשר לאנשים לחשוב בעצמם ולהעלות שאלות, ופחות לנהל דיונים פילוסופיים על פוסט-טראומה ועל נתונים קשים. ועם זאת, בסופו של דבר אנחנו צריכים לזכור שזו האמת. כלומר, המחקרים הקודרים האלו על אחוזים של פגיעות והתעללות מינית, איש לא המציא את המספרים האלו. אחוז גבוה מאוד מהנשים בזנות עברו פגיעה מינית. והטרגדיה היא שיש נשים שאין להן אופציה לשרוד אלא באמצעות זנות."

המחלוקת המרכזית בין קורל ונשות העמותה לבין עובדות המין שפעילות לקידום זכויותיהן המקצועיות נסובה על תפישת הזנות כתחום עיסוק לכל דבר. "אני לא חושבת שזנות זה כמו כל עיסוק אחר", אומרת קורל. "נשים מתארות פגיעה מינית חוזרת ונשנית, גם אם בדיעבד, ואפילו אם הן לא עברו פגיעה מינית מוקדמת. אני חושבת שזנות היא בהכרח אלימות מינית."

בעוד הוויכוח הזה נמשך, [תעשיית המין בארץ משגשגת](#) וחלה עלייה במספר הקטינים המעורבים בזנות. קנטורוביץ' סבורה שהדבר נובע מ"המצב הכלכלי וצמיחת הפערים בין עניים לעשירים. יוקר המחיה עלה, ושכר המינימום נותר כמו שהוא. ושלא נדבר על קריסת מערכות הרווחה. בהעדר עבודות אחרות, זנות היא עבודה משתלמת, במובן של עבודות שעולות על שכר המינימום ושנגישות לנשים. חשוב לי להדגיש שזנות היא כן עבודה שיש לה מחיר. ואם הגישה החברתית היתה ניטרלית יותר, אני אפילו לא אומר חיובית, זה לא היה גורר אנשים לעבוד בזנות יותר או פחות. זה לא שאנשים שמגיעים לעבוד בזנות לא מודעים למחיר החברתי שזה גובה."

יש נשים שאולי נכנסות מתוך בחירה חופשית יותר מאחרות, שאין להן יכולת כזאת.

"קודם כל, את הרעיון הזה של בחירה חופשית אני מבקשת למחוק. בעידן של קפיטליזם כמו שאנחנו חווים כיום, השיקול הראשון הוא כסף: מה צריך לעשות כדי לשרוד. השאלה היא מה אפשר לעשות כדי להעניק לנשים כמה שיותר מידע, כלים, יכולות ואפשרויות תעסוקה לפני שהן נכנסות לתחום הזה. זה מה שאני עושה בסדנאות כאן בברלין, בפרויקט 'Peers Bei Hydra'. זהו פרויקט עירוני שהוקם ומנוהל על ידי זונות — בעיקר מהגרות ממזרח אירופה ותאילנד — ולמען. המשתתפות רוכשות מידע על החוק בגרמניה, התמודדות עם פשיטות משטרתיות, עם סטיגמה חברתית ומשפחתית ועם גזענות, שיתוף 'טיפים' על התמודדות עם לקוחות ועבודה יעילה ורווחית יותר, הכשרה לעבודות מין סמי-מקצועיות ורווחיות יותר כמו סאדו ושיתוף מידע רפואי מונע הקשור לעבודת מין.

"ואגב, כשאני נכנסת לעבוד בזה לא היו לי מחשבות כמו האם זה פמיניסטי? האם זה מעצים? האם זה מעניין? לא. אני צריכה כסף ואין שום עבודה אחרת כרגע. זה היה השיקול שלי. ומכאן הלכתי וחשבתי במקביל על כל מיני דברים אחרים. וזה המקרה של הרבה נשים שאני פוגשת היום בברלין. אנחנו מדברות על איך את שומרת על הגוף שלך והאם את יודעת מהו החוק, ובמקרה שמגיעה לפה משטרה האם את יודעת מה לעשות, ואם תרצי לעבוד בעבודות אחרות האם את יודעת איך להגיע אליהן, ואם קשה לך מבחינה נפשית האם יש לך עם מי לדבר? אלו מקורות של תמיכה שנשים יכולות להשתמש בהם. השאלה היא האם אפשר להעצים אותן בנקודות האלו במקום לקבל בשבילן החלטות. הרעיון הזה שתופש אותן כחלשות מכדי לקבל החלטה — סליחה, זה לא מאוד פמיניסטי."

אנני ספרינקל Julian Cash

דרך להשמיע קול

ובהקשר הזה אי אפשר שלא לפנות לכוהנת הגדולה [אנני ספרינקל](#), האמנית ועובדת המין האמריקאית, מחלוצות המאבק לקידום זכויותיהן של עובדות תעשיית המין. ספרינקל, כיום בת 60, החלה להעלות כבר בסוף שנות ה-80 מופעי יחיד שנחלו הצלחה ונדדו בעשרות מדינות בעולם. "לצערי, לא הגעתי עם המופעים האלו לישראל, למרות שאני פליטה יהודייה-פולנייה", היא אומרת בשיחת טלפון מביתה בקליפורניה. "כשאני הייתי בת 20, אנשים הניחו שכל הזונות אומללות ונרקומניות, ושהן עושות את זה בכפייה. לכן הדור שלנו נקרא 'דה הפי הוקר ג'נריישן', כי נדרשנו להציג את החזות הזאת של נשים שבחרו במקצוע הזה. כיום הדור הזה רואה בעבודת מין משהו שהם חייבים לעשות כדי לשרוד. המאבק הכלכלי שלהם קשה יותר משלנו. לכן עניינים של גזע, מין ומעמד בוערים יותר בדיוק בתחום הזה."

ספרינקל סבורה כי "עבודת מין היא יצירתית, וסקס הוא דבר יצירתי, וסקס הוא פרפורמנס. ומין ועשיית אהבה הם אמנות. אנשים שרוצים לעשות אמנות גם נמשכים לעבודת מין בגלל השעות הגמישות, העצמאות, העובדה שאפשר להרוויח סכומי כסף גדולים יחסית בזמן קצר והגיוון התעסוקתי. זה גם תחום פוליטי מאוד. וכמו אמנות גם הוא עשוי לעורר שינוי. וזה נפלא. אנחנו קוראות לזה 'הור קאלצ'ר'" (תרבות הזנות).

קוויבה מיידר מקגינס, חוקרת תיאטרון מאוניברסיטת קוויין מרי שבלונדון, נוטה להסכים עם ספרינקל. בנובמבר אשתקד היא היתה ממארגנות כנס בין-תחומי בנושא בלונדון. "אחד העניינים המרכזיים בו היה לנהל דיאלוג שאיננו רק אקדמי בין עובדי מין לאמנים, בנושאים של פרפורמנס בנוגע לעבודה ולאמנות ולסקס. וגם לעשות דה-רומנטיזציה של כל הרעיון של סקס", היא אומרת בשיחת טלפון. "סקס ופרפורמנס ואמנות כרוכים זה בזה. פרפורמנס הוא חלק ממצייאות התעסוקה של המון עובדי מין, גם באקט עצמו וגם דרך החצנת המיניות."

ההקשרים בין מיצג למין קיימים לדידה של מקגינס גם מחוץ לתעשיית המין. "היחס שלנו למין הוא מורכב יותר מסופר-כיף או סופר-נצ'לי. אני חושבת שהרעיון הוא להפוך מין לפחות רומנטי ולחשוב עליו כחסיים בין מינים. ובמונחים של פרפורמנס, זה תמיד השיח שמתנהל בשיח הקווירי – באיזו מידה אנחנו מבצעים את המגדר ואת המיניות שלנו, ועד כמה כל אחד מאיתנו מבצע את הזהות שלו. אם במודע ואם לא. עבודת מין במובן הרחב שלה – פרקטיקות של S&M או חשפנות למשל – מערבות המון פרפורמינג. וזו גם דרך להשתמש בכישורים מסוימים כדי להשמיע את הקול שלך. אני חושבת שזה לא בהכרח מתוך כוונה להפוך את התחום ללגיטימי, אבל כדי להשמיע את קולך. וכמובן גם ליצור לעצמך סוג של סוכנות, מורכבת ככל שהיא תהיה במציאות של עבודת מין."

אף על פי שרוב הדיונים וההרצאות בכנס התמקדו בייצוגים, חלק מהשיחות שהתנהלו בעקבותיהם עסקו בכך שעבודת מין יכולה להיות מוצלחת מבחינת המודל הכלכלי שלה, כלומר רווחית. "אני לא תומכת לחלוטין במודל הניאו-ליברלי הזה שבו לכולנו הזכות למכור את עצמנו בדרך פרפורמטיבית, מעירה מקגינס. "זה בעייתי מאוד בעיני ולא מביא בחשבון שחלק גדול מעבודת המין היא לא כזו. בשביל לא מעט אמהות חד-הוריות זו דרך להשיג כסף לגידול ילדיהן, אז זו לא בהכרח קריירה ולא כולם רואים את זה ככה. לכן השיח הזה עשוי להיות מסוכן, כי הוא מפספס את המניעים מאחורי עבודת מין. נשים לא מעטות עושות את זה פשוט כדי שיוכלו ללכת לסופרמרקט. חלק ניכר מהתנועה כיום פועלת בדיוק כדי להפריך את הנרטיב הזה של 'הזונה השמחה'."

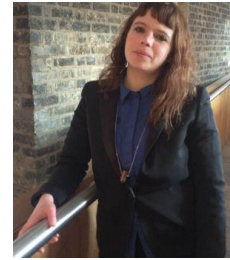
מיהי עובדת מין

כשבון בון מתארת את הביוגרפיה שלה ואיך הגיעה לעבוד בזנות, היא מבקשת לפרוש מניפה מורכבת של מניעים. "במקור אני מלונדון, אבל את רוב חיי הבוגרים העברתי במלבורן. תמיד הייתי אמנית, וברגע מסוים בחיי הבנתי שהעבודות שאני עושה מחוץ לאמנות שלי גוזלות יותר מדי זמן. אני חושבת שלהמון אנשים נוח לומר 'היא זונה שמחה שעושה את זה כדי לקדם פרויקטים של אמנות', במקום להכיר בכך שעבודת מין היא בסדר בעצם. אני הרי לא עושה אותה כדי לממן התמכרות לסמים. אני מעורבת בשוק העבודה כמו כל אחד אחר, וכולנו מנסים למצוא עבודה שתתאים לנו יותר מכל. אני גם מבינה שהעובדה שאני יכולה לחלוק את הסיפור שלי היא זכות גדולה. היכולת שלי להראות את הפנים שלי ולדבר בציבור – זו לא בהכרח המציאות של עובדים רבים בתעשייה הזאת."

היא עדיין מופתעת מכך שבסוף כל הופעה שלה ניגש אליה מישהו מהקהל ומתוודה בפניה כי מעולם לא פגש מישהו כמותה". ואני אומרת לו שהוא טועה, שהוא בטוח פגש מישהו כמוני, כי אנחנו חיים ביניכם. בכל מקום", היא אומרת זאת בהטעמה של אירוניה קלה. "הדימוי של עובדת מין היא של מישהי שנשענת על מכונית והפרצוף שלה מכוסה בדם. ואני מעלה את המופעים הללו כדי לשנות את זה. בין השאר אני עוסקת בהם בדרך שבה אני מתמודדת עם הסטיגמה ובהיבטים של חיי האישיים". היא מספרת כי "מישהו שפוגש אותי לראשונה מרגיש נוח לשאול אותי כמה כסף אני מרוויחה. אני אולי מרוויחה יותר לפי שעה, אבל אין לי ביטוח בריאות. העבודה שלי אינה קבועה או מובטחת, כך שאם אני נפצעת או חולה, הכסף הזה נדרש לי כדי להתקיים במשך כל הזמן הזה. יש לי המון עלויות נוספות שלך אין, כמו שכירת חדר במלון או רכישה של אביזרים. כך שאם אני אומרת למישהו מה הסכום שאני מרוויחה ללילה אחד הוא יופתע מהגובה שלו, אבל לא יביא בחשבון את יתר הגורמים שצינתי. אני לא יכולה לגשת לרופאים רגילים, או שאני לא יכולה לשכור בית כי אנשים מעקמים את האף כשהם שומעים את המקצוע שלי. אז לא, אין לי את הגביע הקדוש."

פרויקטים נוספים שבון בון מקדמת הם ספר שיאגד את ההיסטוריה של תעשיית המין וסרט על דה-קרימינליזציה של זנות. בנוסף לכך, "אני עובדת על מופע שלישי. סיבוב ההופעות של המופע השני עדיין נמשך, ואחרי שאסיים איתו ארצה להעלות את זה אונליין. היו לי שתי במות ממש יפות. היה לי מזל כי הצגתי בפסטיבלים מרכזיים והמופעים שלי נמכרו היטב."

קוויבה מיידר מקגינס

בון בון מקווה כי הפרויקט הזה, יחד עם מפעלים נוספים שלה ושל הקולגות שלה, יתרמו לשינוי הדרגתי בתודעה הציבורית, וזה בתורו ישפיע לטובה על המציאות היומיומית שלהן. תפישה זו מתיישבת עם דבריה של קנטורוביץ: היא מבחינה בין שתי חזיתות של קושי – זה של העיסוק עצמו וזה שנובע מהתפישה הציבורית של הזנות – ומציינת כי החזיתות הללו מזינות זו את זו. לדבריה, עובדים רבים בתעשיית המין אומרים: "אין לי בעיה עם לקוחות או קולגות או עם מנהלת הבית זונות, אבל אני לא יכול לגלות לאיש, והחיים הכפולים שאני מנהל או מנהלת – זה הכי קשה לי". וזו בעצם הסטיגמה החברתית. אז יש פה שתי בעיות נפרדות. יכול להיות שלאנשים לא בסדר בעבודה שלהם, וגם אם כן, אין להם יכולת לדבר את זה. זו בעיה חברתית שאפשר וצריך לפתור. והאחריות כאן מוטלת לא על הזנות עצמן אלא על שאר החברה. בעצם מה שעושה את העבודה הזאת לקשה היא לא העבודה עצמה בהכרח, אלא היחס החברתי שהיא מקבלת וגם יחסו של החוק. למשל, נשים אינן יכולות לעבוד לבד בבית כי זה מסוכן, זה לא חוקי. המשטרה רודפת אחריהן. מגלה את זה לכל השכנים שלהן. שירותי רווחת הילד יכולים לקחת להן את הילדים. בשביל שהן יהיו בטוחות הן זקוקות לבית זונות ונאלצות לתת חצי מההכנסות שלהן לסרסור שגם קובע את המחיר. אי-הפללה תספק יותר אפשרויות לבחור."

ובינתיים, גם בנוגע להגדרה של עבודת מין מתנהל מאבק עיקש. ב-2014, בכנס ושמם "Fantasies That Matter. Images Of Sexwork In Media And Art" שהתקיים בהמבורג, השתתפו ספרינקל וקנטורוביץ' במושב ושמם "ייצוג עצמי – עבודת מין ועבודת אמנות". אלא שבמקום דיונים מאתגרים על ייצוגים, התלקח שם ויכוח סוער על הגדרות והרשאות דיבור. ספרינקל מסבירה: "אני עדיין מחשיבה את עצמי כמי שעושה עבודת מין. אני עדיין מתפשטת. אני אמנם לא מוצצת או מזדיינת, אבל אתמול בלילה עשיתי שתי עבודות חדשות שבהן הטבעתי את החזה שלי בדיו והדפסתי אותו על דף. אני מניחה שיש אנשים שיגידו שזו לא עבודת מין כי אני לא עושה מין עם אנשים. אבל איך נוכל לקדם את זכויות עובדי המין אם לא נכיל בזה מנעד של אפשרויות תעסוקה? אגב, גם להתחתן בשביל כסף זו עבודת מין בעיני". היא טוענת כי קרול לי – עובדת המין, האקטיביסטית ואמנית המיצג הוותיקה, שטבעה את המונח Sex work בשנות ה-70 של המאה ה-20 – אמרה בעצמה שזו לא בהכרח עשייה של מין. "זה ויכוח מתמשך. אני רוצה להרחיב את הרעיון של מהו מין ומהי עבודת מין", מבהירה ספרינקל. "וזה מעצבן חלק מהאנשים, בייחוד הצעירים. אני עדיין מחשיבה עצמי זונה בלב". בכנס, היא מספרת, "מהר מאוד נוצר ויכוח באולם ועובדי מין התנגדו לכך שאני, שלא נחשבת יותר לעובדת מין לדעתם, אדבר על הנושא. אז הם ניסו להשתיק אותנו. נהייתה דרמה בקהל. אני חשבתי שזה נהדר מצד אחד, כי הם רצו לדבר על הקשיים שלהם, וזו עבודה קשה למכור מציצות. אבל מצד שני הרגשתי את טעמה החמוץ של צנזורה."

ובכל זאת, היא אומרת, "הכנס היה מצוין בסך הכל. כולנו עושים טעויות וככה אנחנו לומדים וצומחים. אנחנו צריכים את כל הקולות והכישרונות שיש לנו. יש לנו המון צורות לעשות מין, לעבוד במין והמון צורות להציג אותן. והיתה לנו הזדמנות טובה לבטא דעות, רגשות ומצוקות בנושא, וגם חילוקי דעות. ככלל, אני חושבת שכולנו צריכים להתאגד ולעבוד יחד לקידום המטרות המשותפות שלנו, למרות חילוקי הדעות ופערי הדורות". אשר למהומה שחוללה בכנס היא מוסיפה ואומרת, בהומור עצמי של דיונה אמיתית: "אני מניחה שזה מה שאנחנו קוראות לו 'הור דרמה'". ואז צוחקת.